

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ԼԵՐՍԷԼ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ–ԲԵՄԱԿԱՆՔ

Եր. 4 Սեպտ.– Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաղիր: Ժամարարն էր Տ. Թեոդորոս Արդ. Զաւարեան:

Կիր. 5 Սեպտ.– Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն: Մեր վերնամատրան երաշխաւոր Ս. Աստուածածնի խորանին վրայ: Ըստ սովորութեան պատարագեց Տաճարին Տնուէր՝ Տ. Աղաբաշ Եպս. Խաչատուրեան: Ապա կատարուեցաւ հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն Ս. Աթոռոյս երկարամեայ միաբան Տ. Անուշաւան Մ. Վրդ. Զդեանեանի մահուան եօթնեակին առթիւ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Լարիպեան:

Բշ. 6 Նոյ.– Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ հանդիսապետն էր Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան:

Գշ. 7 Սեպտ.– Ս. Յովակիմայ եւ Աննայի: Ըստ սովորութեան Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Գեթսեմանիի Ս. Աստուածածնայ Տաճարի, Հայր Յովակիմի գերեզմանին վրայ: Հանդիսապետն էր Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

Եր. 11 Սեպտ.– Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաղիր: Ժամարարն էր Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

– Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը:

Կիր. 12 Սեպտ.– Գիւտ Գօտոյ Ս. Աստածածնի: Օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը Գեթսեմանիի Ս. Աստուածածնայ Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ մատուցեց եւ քարոզեց Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան: Կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան պաշտօն 9 Սեպտեմբերին տաճարին ընդհանուր մահրութեան մասնակցողներուն հանգուցեալ հարազատներուն հոգիին ի հանգիստ որոնց ցանկը կարդաց տաճարին տնուէր՝ Տ. Հայրիկ Վրդ. Գալպեան: Հանդիսապետն էր Տ. Կիրեղ Եպս. Գարիկեան:

Եր. 18 Սեպտ.– Նիկիեղ Ս. Ժողովոյն (325): Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաղիր: Ժամարարն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Բէշիշեան:

Կիր. 19 Սեպտ.– Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն: Մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Լարիպեան: Ժամարարն էր Տ. Էմմանուէլ Արդ. Աթաբեան:

Բշ. 20 Սեպտ.– Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ հանդիսապետն էր Տ. Սեւան Եպս. Լարիպեան:

Գշ. 21 Սեպտ.– Մնուկ Ս. Աստուածածնի: Առաւօտուն Տ. Սեւան Եպս. Լարիպեանի գլխաւորութեամբ Միաբան Հայրեր ինքնաշարժեքով

իջան Գեթսեմանիի ճորը ու «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին դէպի տաճար: Օրուան Ս. Պատարագը մատուցեց եւ քարոզեց Տ. Սեւան Եպս. Լարիպեան, Տիրամօր Ս. Գերեզմանին վրայ:

Եր. 25 Սեպտ.– Տօն Եկեղեցւոյ ի Նաւակտիւն Ս. Խաչին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաղիր: Ժամարարն էր Տ. Ընծաւուէր Արդ. Բաբխանեան:

– Նաչվերացի մեծահանգէւ նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Պատրիարք Սրբազան Հայրը, որ ապա Կենաց Փայտի մասունքը քափօրով փոխադրեց Աւագ Սեղան:

– Պատրիարք Սրբազանը նախագահեց գիշերասկիզբին Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած «Եկեղեցւոյ» եւ հսկման կարգերուն:

Կիր. 26 Սեպտ.– Տօն Վերաբացման Ս. Խաչին (629): Օրուան Ս. Պատարագը Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուցեց Տ. Սեւան Եպս. Լարիպեան: «Հայր Մեր»էն առաջ քարոզեց Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան: Կատարուեցաւ Գոհաբանական Մաղթանք Հայաստանի Հանրապետութեան անկախացման Ըտարեշարժի առիթով, նախագահութեամբ Պատրիարք Սրբազան Հօր: Նաեւ Պատարագէն ետք կատարուեցաւ Մեղգոնեան քարեբար եղբայրներուն հոգիներուն համար տարեկան հոգեհանգստեան պաշտամունք:

– Կէսօրէ ետք Պատրիարք Սրբազան Հայրը նախագահեց Մայր Տաճարին մէջ կատարուած խաչվերացի մեծահանգէւ «Անդաստան»ին:

Բշ. 27 Սեպտ.– Յիշատակ Մեռելոց: Մայր Տաճարի Ս. Գլխաղիրի մատրան մէջ պատարագեց Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէճեան: Տ. Կիրեղ Եպս. Գարիկեան հանդիսապետեց հոգեհանգստեան կարգերուն նախ ի Ս. Յակոբ, ապա գաւիթը՝ Երանաշնորհ Տ. Կիրեղ Բ. Պատրիարք Հօր շիրմին վրայ:

Եր. 2 Հոկտ.– Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Առաքելոց վերնամատրան մէջ: Ժամարարն էր Տ. Վանիկ Վրդ. Մանկասարեան:

Կիր. 3 Հոկտ.– Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան: Ժամարարն էր Տ. Թեոդորոս Արդ. Զաւարեան:

Ուր. 8 Հոկտ.– Նախատեսակը պաշտուեցաւ Ղապտոց Ս. Գեղարք վանքի եկեղեցւոյ մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան:

Շր. 9 Հոկտ.- Ս. Գեորգյա Ջորավարին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Լպտոց Ս. Գեորգ եկեղեցւոյ մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան: Ժամարարը եւ քարոզիչն էր Տ. Հնծանուէր Արդ. Բարսիսեան:

Արարողութեան աւարտին, Միաբնակիւնը հիւրասիրուեցաւ Լպտոց վանքի տնայէն:

- Կէսօրէ ետք, Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ Միաբնակիւնը «Հրաշափառով մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տաճար, ուր պաշտուեցան ժամերգութիւնն ու նախատոնակը մեր վերնամատրան մէջ: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսատր թափօր տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր Տ. Կոմիտաս Վրդ. Շէրպէճեան:

Կիր. 10 Հոկտ.- Տօն վարագայ Ս. Խայիմ (660): Գիշերային եւ առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան ի Ս. Յարութիւն մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. մանուկեան, որ օրումն հանդիսատր Ս. Պատարագը մատուցեց եւ քարոզեց Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ:

Շր. 16 Հոկտ.- 72 Աշակերտացն Քրիստոսի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի ներքին զարթն մէջ գտնուող Ս. Գեորգյա Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Տ. Համբարձում Վրդ. Բէշիշեան:

Կիր. 17 Հոկտ.- Այսօր կատարուեցաւ Ռամլէի Ս. Գեորգյա վանքի տարեկան ուխտագնացութիւնը, ի ներկայութեան Երուսաղէմի, Եփեսոսի հայութեան կարեւոր մէկ մասին: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան: Ժամարարը եւ քարոզիչն էր Տ. Գուսման Վրդ. Ալմանեան:

Ուր. 22 Հոկտ.- Նախատօնակին հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան:

Շր. 28 Հոկտ.- Ս. Թարգմաչաց Վարդապետացն մերոց: (Տօն Ազգային եւ եկեղեցական):

Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ պատարագեց եւ քարոզեց Ս. Թարգմաչաց վարժարանի Տնօրէ Ս. Թեոդորոս Արդ. Ջաբրէան: Յաւարտ Ս. Պատարագի կատարուեցաւ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն մեծանուն քարերարներ, Գալուստի, Նուարդի, Սարգիսի եւ Տիրուկիի եւ համայն Կիւլպէնկեան գերդաստանի մնչեցեալներուն հոգիին ի հանգիստ հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան:

Կիր. 24 Հոկտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի ձախակողմեան

դասին մէջ գտնուող Ս. Աստուածածնայ Սեղանին վրայ: Ժամարարը եւ քարոզիչն էր Տ. Մուշեղ Քհնյ. Թաշմեան, որ Գալիֆորնիայի Քօսթա Մէսսա քաղաքէն հայ ուխտաւորներու խումբի մը հետ Երուսաղէմ կը գտնուի:

Շր. 30 Հոկտ.- Ս. Զորից Աւետարանչացն: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարի զարթն վրայ քացուող Ս. Յովիաննէս Աւետարանչի մատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Տ. Բարսեղ Վրդ. Գալիֆորնիան: Ժամարարն էր Տ. Բագրատ Արդ. Պարեմեան:

Կիր. 31 Հոկտ.- Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատրան մէջ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան: Ժամարարն էր Տ. Էմմանուէլ Արդ. Աքաջանեան:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

Դշ. 1 Սեպտ.- Օգոստոս 17ին, Իզմիրէն Կոստանդնուպոլիս երկարող տարածքին վրայ անակնկալ երկրաշարժ օր քաղաքի մարդկային կեանքի գոհեղ խոց եւ 450 խառկուսի Քիւմբերի վրայ քաղաքէն կործանեց:

Պատրիարք Սրբազան Հօր եւ Տնօրէն ժողովի կարգադրութեամբ, Պատրիարքարանիս եւ մեր ժողովուրդին անուոնով ժողովարկութեան համար աշխատանք կատարուեցաւ Իսթաշլիի եւ Յորդանանի մէջ: Երուսաղէմի Քրիստոնեայ համայնքներու կողմէ անմիջապէս մուկրահաւաքումով ձեռք բերուած զուժար մը յանձնուեցաւ Երուսաղէմի մէջ Թուրքիոյ մերկայացուցիչ ընդհանուր հիւպատոսին: Իսկ Կոստանդնուպոլսոյ մէջ երկրաշարժի աղէտին պատճառաւ Հայոց Պատրիարքարանիս, Կիլիկիոյներու, դպրոցներու, կրթական ու մարդասիրական հաստատութեանց կրած վնասներուն ի նպաստ հանգանակութիւն կատարելու համար Յանձնախումբ մը կազմուեցաւ Պատրիարքարանիս, Հայ Օգնութեան Միութեան, Հայ Երիտասարդաց Միութեան, Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան, Երուսաղէմի հայ Բարեկիւրական Միութեան եւ Հայ Կաթողիկէ համայնքի մերկայացուցիչներով:

Յանձնախումբը կոչելի դրեց ընտանիքներուն: Իրիկուն մը, Ժառանգաւորաց Վարժարանի սրահին մէջ հրաւիրուած հասարակութեան քացատրութիւններ տրուեցան կազմութեան մասին Պատրիարք Սրբազան Հօր կողմէ, որ անմիջական կապի մէջ էր Կ. Պոլսոյ Ամեն. Պատրիարք Մեսրոպ Արք. Մութաֆեանի հետ: Ունեցած ենք հայ գոհեղ

և շինարարական ծանր փութումներ:

ԵՂ. Ձ Սեպտ.- Երուսաղեմի մէջ Իտալական Ընդհանուր հիւպատոսին պաշտօնով տեղափոխման առթիւ, Ամերիկն Գոյօնի պարտէզին մէջ սաքրուած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Լուսարարապետ Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեանի և Սեւան Եպս. Լարիպեանի:

Կիր. 19 Սեպտ.- Համաձայն Պատրիարք Սրբազան Հօր տուած հրահանգին, Յորդանանի մէջ Պատրիարքի Փոխանորդ Վահան Արք. Թօփալեանի և Տեղական խորհուրդի կարգադրութեամբ կը գումարուի ներկայացուցչական ժողովը, եւ Յորդանանի հայութեան անունով պատգամաւոր կ'ընտրուի Ռոստոմ Նազգաշեան, մասնակցելու համար Ս. Էջմիածնի մէջ Հոկտեմբեր 28ին գումարուելիք Ազգային Եկեղեցական Ժողովին, ընտրելու համար Ամենայն Հայոց Սրբազմագոյն Կաթողիկոսը:

ԴՂ. 22 Սեպտ.- Երուսաղեմի մէջ Ֆրանսայի լիազօր ներկայացուցիչ և Ընդհ. Հիւպատոս, Մթաննիստ տը լա Պուլայ, պաշտօնով Մօզամպիկ փոխադրուելու առիթով Պատրիարք Սրբազան Հօր այցելութեան եկաւ, յայտնելով իր գտնուակութիւնը Պատրիարքարանիս հետ իր ունեցած սրտամօտ յարաբերութեանց, եւ մանաւանդ մեր Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանին մէջ Ֆրանսերէն լեզուն եւս ուսուցանելու պատեհութեան համար:

ԵՂ. 23 Սեպտ.- Պատրիարքարանիս Խորհրդարանին մէջ գումարուած Միաբանական Ժողովը կատարեց ընտրութիւնը Տճօրն Ժողովի դադարեալ երեք անդամներու, յանձնեւ Համբարձում Վրդ. Քէշիշեանի, Ռազմիկ Վրդ. Պօղոսեանի և Էմմանուէլ Արդ. Աթաբանեանի:

Միաբանական Ժողովը կատարեց նաեւ ընտրութիւնը երկու անդամներու, յանձնեւ Համբարձում Վրդ. Քէշիշեանի և Վանիկ Վրդ. Մանկասարեանի, որոնք իրեն Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան ներկայացուցիչ պատգամաւորներ պիտի մասնակցին Ս. Էջմիածնի մէջ Հոկտեմբեր 28ին գումարուելիք Ազգային Եկեղեցական Ժողովին, ընտրելու համար Ամենայն Հայոց Սրբազմագոյն Կաթողիկոսը:

ԲՂ. 27 Սեպտ.- Հրէից Տաղարաբաց Տօնին առիթով, Երուսաղեմի Քաղաքապետի հրաւերով, Դաւթի Բերդի պարտէզին մէջ սաքրուած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցան, Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան և Թեոդորոս Արդ. Զաքարեան:

- Նոյն երեկոյին, ժառանգաւորաց Վարժարանի սրահին մէջ, Պատրիարք Սրբազան Հօր հրահանգին համաձայն, Իսրայէլի և Պաղեստինի

հայութեան անունով կը գումարուի ներկայացուցչական ժողովը, եւ երկու պատգամաւորներ կ'ընտրուին Տճօր. Կարօ Յ. Կարապետեան և Ստեփան Տէր Վարդանեան, մասնակցելու համար Սուրբ Էջմիածնի մէջ Հոկտեմբեր 28ին գումարուելիք Ազգային Եկեղեցական Ժողովին, ընտրելու համար Ամենայն Հայոց Սրբազմագոյն Կաթողիկոսը:

ՅՐ. Սեպտ. 29 ԵՂ.- Հայաստանի Անկախութեան տարեդարձին առիթով, պատուի հիւպատոս Տիար Յովակ Մումեանի հրաւերով Նօթըր Ծամի մէջ տրուած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Միաբանութեան անդամներուն:

Ուր. 8 Հոկտ.- Մարսիլիայէն, ՅՐ հայ ուխտաւորներու խումբ մը, Կապոյտ Խաչի Տիկնանց Վարչութեան նախաձեռնութեամբ, Երուսաղեմ ուխտի եկած, Պատրիարք Սրբազան Հօր հետ հանդիպում ունեցան, շրջեցան Սրբատեղիները, Սրբոց Յակոբեանց Վանքի շրջափակը եւ հաստատութիւնները, եւ շարքափակեցին Վարազայ Խաչի տօնին առիթով մասնակցեցան Ս. Յարութեան Տաճարի մէջ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ մատուցուած Ս. Պատարագին, եւ հանդիսաւոր քափօրներուն:

ԴՂ. 12 Հոկտ.- Ժամը 4ին յ.մ. Քընէտէի միստիկ պատիւ Իտալիոյ նախագահ Ciampi-ին: Ներկայ գտնուեցաւ Լուսարարապետ Տ. Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան:

- Ժամը 5ին, Բերքեհէմ 2000 ամեակի յանձնախումբի միստին, Քրիստոնեայ համայնքներու ներկայացուցիչներու կարգին, մասնակցեցաւ Տ. Բագրատ Արդ. Պուրեմեան:

- Ժամը 5-30ին, Սպանիական Անկախութեան Օրուան առիթով, Երուսաղեմի Սպանիական Հիւպատոսի հրաւերով, հիւրասիրութեան մասնակցեցան Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Համբարձում Վրդ. Քէշիշեանի և Գուսան Վրդ. Ալմանեանի:

- Ժամը 8ին Քիմիկ Տէլվիթ Պանդոկի մէջ Իտալիոյ Նախագահի հրաւերով տրուած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցան Պատրիարք Սրբազան Հայրը և Լուսարարապետ Նուրիան Մ. Վրդ. Մանուկեան:

Կիր. 17 Հոկտ.- Կաթողիկ Եկեղեցւոյ Սրբազան Պապին գահակալութեան 21րդ տարեդարձին առիթով, Երուսաղեմի նուիրակին հրաւերով, Նօթր Ծամի մատուոյն մէջ ժամը 5ին կատարուած պաշտամունքին մասնակցեցաւ Տ. Գուսան Վրդ. Ալմանեան: Իսկ ժամը 7ին կազմակերպուած հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցաւ Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Համբարձում

Վրդ. Քէշիշեանի եւ Տ. Գուսան Վրդ. Ազնանեանի:

– Նոյն Երեկոյեան Ժամը Թիւն, Պատրիարք Սրբազան Հայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեանի, ներկայ գտնուեցաւ Իսրայէլի մէջ Ռուս դեսպանին հրաւերով Ինքըր-Գօնթինէնթըլ պանդոկին մէջ կազմակերպուած հիւրասիրութեան, ի պատիւ Սէյմք Փիթըրսպուրկի մահանգային կառավարիչին եւ 250 ուխտաւորներուն, որոնց մէջ կային Հայ Համայնքէն եւ Եկեղեցիէն ներկայացուցիչներ, որոնք յաջորդ օրը Երուսաղէմ ուխտի գալով այցելութիւն տուին մահւ Սրբազան Պատրիարքին, Մայր Տաճարին, վարժարաններուն եւ այլ հաստատութեանց:

Գշ. 19 Հոկտ.– Ընդառաջելով Կաթողիկոսական Տեղապահ, Գեր. Տ. Ներսէս Արք. Պօղոսեանի

հրաւերին, մասնակցելու համար Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի, Եպիսկոպոսաց Ժողովի եւ Հոկտեմբեր 28ին գումարուելիք Ազգային Եկեղեցական Ժողովի նիստերուն, Պատրիարք Սրբազան Հայրը, առաօտ կանուխ օդանաւով մեկնեցաւ դէպի Կ. Պոլիս, ընկերակցութեամբ Ազգային Եկեղեցական Ժողովի պատգամաւորներ Վաղարշ Եպս. Խաչատուրեանի, Վանիկ Վրդ. Մանկասարեանի, Համբարձում Վրդ. Քէշիշեանի եւ Տէք. Կարօ Յ. Կարապետեանի: Եւ նոյն կէտրին, Կ. Պոլսոյ Հայոց Ամեն. Պատրիարքին, Մեսրոպ Արք. Մութաֆեանի եւ իրեն ընկերացող պատգամաւորներուն հետ (Տ. Շահան Արք. Սվանեան, Տ. Արամ Մ. Վրդ. Աթէշեան, Տ. Սահակ Վրդ. Մաշալեան) Հայկական օդանաւով թռչիք առին դէպի Երեւան: